

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Venise, Segno della Fontana, 1567](#)[Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre IX](#)[Item Mythologia, Venise, 1567 - IX, 07 : De Curetibus siue Corybantibus](#)

Mythologia, Venise, 1567 - IX, 07 : De Curetibus siue Corybantibus

Auteur(s) : Conti, Natale

```
","author_name_items":"Auteur(s)","author_size_items":"16px","title_size_items":"16px"}}, new UV.URLDataProvider()); /* uvElement.on("created", function(obj) { console.log('parsed metadata', uvElement.extension.helper.manifest.getMetadata()); console.log('raw jsonld', uvElement.extension.helper.manifest.__jsonld); }); */ }, false);
```

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[126\] : De Curetibus & Corybantibus](#)□

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre IX

[Mythologia, Francfort, 1581 - IX, 07 : De Curetibus siue Corybantibus](#)□

est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IX

[Mythologie, Lyon, 1612 - IX, 07 : Des Curetes ou Corybantes](#)□

est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IX

[Mythologie, Paris, 1627 - IX, 08 : Des Curetes ou Coribantes](#)□

est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Mythologia

humectatione, omnes terræ fructus infestabat, neque quidquam per illam aeris in clementiam nasci poterat. At enim diuina prouidentia tandem factum est, ita statuente Neptuno terra paulatim sicciore facta, solèq; vapores iam validiore extenuante, ut pellifera illa exhalatio aëtherum virtuti cesserit; quare dictus est Apollo sagittis serpentem siue putredinem suis radiis illam domuisse. ac de Latona satis, nunc de Curetibus aut Corybantibus dicamus.

De Curetibus siue Corybantibus.

Cap. VII.

10

Curetes autem illi, qui Iouem cum Rhea Saturni patris crudelitati subtraxerunt, eumque in Cretam educandum deportarunt, num dæmones fuerint, an homines dubitari solet: siquidem Hecæus Milesius in iis libris, quos de Phoronto conscripsit, modo *ἀγγεῖες θεοὶ* saltatores deos scilicet, modo *καυρήτες* iusores siue iocosos vocauit. at vero Menodotus Samius in iis commentariis, quos de rebus Sami egregiis conscripsit, *καυρήτες θεοὶ χαλαροὶ*, Curetes æreis scutis armatos Deos appellauit. Heraclides autem Ponticus in rebus Amatoriis non Deos, sed Cretenses homines putauit esse, qui primi omnium mortalium ærea arma in Eubœa induerint, Iouemque nutriuerint, & cum illo postea militauerint, eumque in regnum paternum deduxerint. Fama & Curetes & Corybantes ab Idæis dactylis fuisse genitos, ut memoriæ prodidit in rebus Cretensium Echemenes, qui viros centum in Creta genitos fuisse memorat, atque illos Idæos dactylos fuisse vocatos; à quibus nouem Curetes fuerunt procreati, qui singuli decem viros genuere, quos postea nominarunt Idæos Dactylos, ut ait Strabo lib. 10. Dionysius vero Chalcidicus quindecim illos fuisse scripsit. at Pherecydes quinquaginta & duos, quos etiam ex Apolline & Rhytia nymphea natos fuisse tradidit. alii contra è Cabera Pretei filia & Apolline, vocati sunt Idæi ab Ida monte Cretæ ut sensit Hellanicus, ut vero Mnaseas lib. 1. de Asia à patre Dactylo & à matre Ida, at Posidippus epigramatum poeta vocatos fuisse Idæos Dactylos putauit, quia in Ida monte Cretæ Rhex obuuii digitos eius attigerint cum illam complecterentur. fuerunt autem prælligiatotes Idæi Dactyli, ferriq; in varias formas diducendi artifices, aliorumq; metallorum inuentores, ut patet ex his catminibus eius poetæ, qui Phoronidem scripsit.

20

30

Idæi φρύγες ἀέθρια ἐπέχρησαν ἰδῆναι.
 κίλιντι δαμασκηνοῦσι μέγιστοι, καὶ ἑσπέρῃσι ἀέθριον.
 ἰσπαλάμοι δὲ πρῶτοι τῆς ἰσπῆς ἀέθριον.
 εἰ πρῶτος τὶ χροὸν πολυμῆτος ἢ φαῖτος
 ἄριστος ἐὶ τῶν ἰσπῆς ἰσπῆς ἰσπῆς ἰσπῆς.
 ἰσπῆς ἰσπῆς ἰσπῆς, καὶ ἰσπῆς ἰσπῆς ἰσπῆς ἰσπῆς.

40

Idæi phryges aethria epēchresan idēnai.
 kilinti damaskeuousi megistoi, kai hesperiisi aethrion.
 ispalamoi de protos tes isphes aethrion.
 ei protos ti chroon polymetos h phaitos
 aristos ei ton isphes isphes isphes isphes.
 isphes isphes isphes, kai isphes isphes isphes isphes.

Prælligiatotes homines hic recta suarum
 Idæi coluere Phryges montana domorum.
 Celmis, Damnameneus ingens, præsignis & Acmon.
 Egregii famuli Adrastex, qui prius artem
 Vulcani, reperere Dei prudentis in altis
 Montibus: & ferrum varias docuere figuras
 Ignibus impositum.

Eratosthe-

Eratoſthenes in Architeſtonico, & Scepſius Curetas & Corybantes eodem eſſe tradiderunt, quod etiam ſenſit Orpheus in his;

Κορυβάντες, ἢ Κουρβάντες ἄλλοι τινες, ὡς ἔχει ἐν τῷ.

Curetes clari Corybantes Regia proles.

Alii Rheg datos a Titanibus ministros fuiſſe Corybantes armis inſtructos e Baſſariana inquit, alii e Colchis, alii e Phrygia. Fuerunt qui dixerint Telchines nouem fuiſſe Rhodi comites Rheg, qui in Cretam acceſſerint, qui dicti ſunt Curetes ex quo tempore Iouem educarunt: at Corybantes Solis & Mineruz filios fuiſſe Dæmones. Quidam Saturni filios eos eſſe crediderunt, quidam verò Iouis & Halliopes, cum alii Curetes Hecates ministros ar- 10
bitrarentur. Curetes ſiue Corybantes in matris Deorum ſacrificiis armati ſalcabant caſti & pueri aſſumpti. Dicti ſunt Curetes *ἀοὶ τῶν κρημῶν*, quia caput inter ſalcandum iactabant, exercebantque enopliam pyrrhicam ſaltationem enſibus ſcuta inter ſalcandum cum harmonia percutientes, Fuerant nonnulli, inter quos Calliſthenes in primo nauigationis, & Euphori-
on, qui Dactylos, Idæos, Curetas, Corybantes, Caberos, Telchinas eodem putarint eſſe, cum alii cognatos quidem eſſe inter ſe, ſed paulum diſſerre: Nar-
rant Curetas nonnulli Pleuronium agrum habitaſſe, qui Cureticus poſtea ab illis nominatus fuit. Archemachus Euboicus hos Chalcidem inquit in- 20
coluiſſe, qui cum de Lilanto campo dimicaret, atque hoſtes priorem partē ceſariæ horum caperent, cum dabatur facultas, illam capillorum partē to-
tonderunt, & inde a tondendo Curetes ſunt nominati. Cum poſtea in Aetoliam migrarent, & Pleuronis loca trans Acheloum occuparent, in tonſa ſer-
uaotes capita Acarnanes dicti ſunt. Alii quia longas ſtolas geſtarent canquā
puella, ita nominatos contenderunt. Semus libro ſeptimo eorum quæ erāt
in Delo, Curetas filios fuiſſe ſcribit Danaidis Nymphæ Creſſæ, & Apollinis,
cum eſſent Corybantes Apollinis & Thalix: quare non eodem fuiſſe con-
tendit. Apollodorus autem Athenienſis libro ſecundo Bibliothecæ memo-
riæ prodidit hos fuiſſe a Ioue occiſos, quia Epaphum, quem pellex Io pepe-
rerat, Iunonis hortatu ceperunt occultandum. Nos Curetas memorant ſpi- 30
ritu aſſatos & Bacchico valde tumultuoſa armorum agitatione cum ſtrepitu,
fragore, cymbalis, tympanis, tibiis, vociferatione inter ſacrificia vt ſoli-
tos, vt præſentes perterrefacerent, Deæque reuerentia & metu adimplerent.
Atqui hūc ſacrorum ritum, quem ſeruabant Curetes in ſacris Deæ
Rheg, ita breuiter expreſſit Lucretius libro ſecundo;

Hic armata manus (Curetas nomine Graii
Quos memorant Phrygios) inter ſe forte cæterua
Ludunt, in numerumque exultant ſanguine læci,
Terrificas capitum quatientes numine criſtas.
Dixeros referunt Curetas: qui Iouis illum
Vagitum in Creta quondam occultatſe feruntur.
Cum pueri circum puerum pernixe chorea
Armati in numerum pulſarunt xribus æra.

Atqui rectiſſime pro antiquorum theologia muſica ratio Deorum ſacrifi-
ciis addita fuit, non ſolum quia compositos animos ſacrificatium, & ad aras
Deorum accedentium eſſe oportere ſignificabant, cum metro compositæ pre-
ces domo eſſent ad altaria aſſerendæ; (neque enim animus domeſticis nego-
tiis implicatus debet ad Deum colendum proficiſci, ſed omnia negotia pro
viribus

Mythologia

viribus è memoria oblitteranda sunt cum ad aras accedimus.) sed etiã quia, cum Deos corpora cœlestia esse arbitrantur, è numeris & harmonicis proportionibus Deos ipsos constare putarent. Sic igitur per hymnorum, & instrumentotũ, & saltationũ rhythmũ Deorũ naturã imitabatur, & oblectabatur sacrificantes, & dies festos agentes, cõmuniis ac Genio indulgentes, Deorumque ipsorum felicitatẽ aliquo pacto imitantes, pro viribus proximẽ ad Deorum immortalium naturam accedebant. Nam cum præclarum Dei opus mundum concentu constare crediderint, omnia musica Diis grata esse merito existimabant. Orpheus vero cum alios marinos, alios terrestres, alios cœlestes demonas è Curetibus appellet, videtur demonas ten pestatibus præfectos, vel potius ventos ipsos Curetas existimasse, ut apparet ex his;

10

χαλαστροτεκτονῆται, ἀέρια τινὲς ἔχοντες
ἕρπυσι, χθονίαι τε, καὶ ἀέλιαι σελήνηαι
ζωοῖσι σπυρίαι, κίερον εὐκτόρη δ' ἄρουα,

Aerea pulsantes Curetes arma; marini,
Cœlestes, ac terrestres, Mauortia pubes.
Fructiferi venti, qui valli moenia mundi
Seruatis.

20 Nihil fanè aliud horum strepitus, quàm vim ventorum indicabat; qui etiã ministri Rheæ dicebantur, quoniam per ventos, ut dictum fuit, & pluuix & frigora & omnia denique naturæ opera perficiantur. Nam nullum animal potest gigni nisi per ventum sperma extrudatur, quod ipsum accidit in omnibus plantarum seminibus. Quòd autem venti sint Curetes, & quòd iidẽ & salutis & molestiarum in naturæ operibus sint autores, patet ex his Orphei carminibus, quæ pontum etiam ab illis exagitari significant; cum nihil aliud quàm venti mare infestet magis;

30

δαίμονι κλάσσει τρηφίη, καὶ ἀνταλατῆρι,
ἢ τίς αἰὲρ ἱρραίνουσαι χολύμονι αἰθρῶπιον.

Ἰθακίαισι βίαι καὶ κτήματα, τίς καὶ αἰθρῆ

σπυρσθαῖται. Ἐπεὶ γὰρ δὲ μέγα σέβεται θεοὶ δόμοι.

Διὸν γὰρ ὁψιπέριον ἐκ ζῆον ἐκ χθονὸς σπυρίαι.

Ὅχι μὲν ἄρα τὰ κλάσσει θεοῖσιν ἐν Ἰθάκῃ.

Dæmones æterni, ac perdescentes facta virorum,

Cum grauis irarum fluctus vos fuscitat: arua

Vastantes, frugesq; nouas: tum rursus & arua

Frugibus implentes. per vos mare murmurat alte:

Conuulsæq; cadunt plantæ ab radicibus imis.

Et latè resonat cœlestis sibilus auræ.

40 Nam omnis fertilitatis & salutis animalium autores sunt venti, quare ministri terræ merito ab antiquis sunt crediti. At de Curetibus & Corybanti-
bus satis, nunc de cyclopibus dicamus.

De Cyclopibus.

Cap. VIII.

FVerunt autem Cyclopes Cœli & Terræ filii, ut ait Hesiodus his in Theogonia;

Γένεσι δ' αἰὲρ κλάσσει ἀντιρῆται ὄσπερ ἔχοντες
ἠρῶντες, Ἐρμῆσιν τε, καὶ Ἄρηϊ σπυρσθαῖται.

si fœd